

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba de jos.

Apare săptămânal sub îngrijirea Dlui Revizor școlar

MARIAN SASU.

Abonament :

120 lei pe an pentru membrii corpului didactic.
iar pentru comitele școlare și parlc. 150 lei.

Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Inserțiuni și reclame

se publică după tarif. — Scrisori nefrencale nu se primesc. — Manuscriptele nu se înapoiază.

Un număr 3 lei.

Trebue să se știe,

că existența acestei reviste atârnă în rândul întâi dela sprijinul moral și material al dlor colegi învățători din acest județ. Fără acest sprijin revista va trebui să-și îngeteze mai curând sau mai târziu apariția, ceea ce ar fi din cale afară de regretabil.

Tocmai pentru aceasta am rugat încă dela început pe stimații colegi învățători ca să-mi acorde valorosul lor sprijin moral și material cu care de bună seamă vom duce la isbândă deplină drapelul, pe care l'am desfășurat atunci cu atâta dragoste și insufletire.

Astăzi, când revista noastră numără peste o jumătate de an de existența pot spune cu multă mulțumire sufletească, că stimații colegi învățători mi-au și acordat sprijinul lor material întrucât și-au achitat aproape cu toții întreg abonamentul pe un an la revistă.

Gestul acesta frumos al dâșilor le face multă cinste și laudă. El denotă, că învățătorii din acest județ se știu prețui pe sine, dându-și seamă ce înseamnă să-și aibă o revistă săptămânală, care să stea exclusiv în serviciul lor propriu și al școalelor unde muncesc.

Să-mi deie însă voie domnii colegi să le spun, că nu e destul numai ca dâșii să-și plătească regulat abonamentul la revistă, ci trebue ca s'o sprijinească și moralmente fiindcă numai așa vom putea ca să susținem și pe mai departe aceasta revistă, care s'a dovedit că e foarte indispensabilă pentru dâșii.

S-a putut vedea până acuma, că acest sprijin a

cam lipsit din parte dâșilor. Și de fapt afară de sprijinul alor trei-patru colegi, cărora le exprim și pe calea aceasta mulțumirile mele sincere, zic nu mi s'a mai acordat nici-un sprijin de aceasta natură, încât a trebuit ca să redactez numai singur numeri întregi din revistă, ceea ce nu e tocmai lucru ușor, dată fiind împrejurarea, că revista iese regulat săptămânal, iar eu ca revizor școlar având atâtea de indeplinit.

Așa însă numai poate merge. Pentru ca să se asigure pe deplin existența acestei reviste, atunci e necesar ca să colaboreze la ea cât mai mulți colegi învățători.

Avem în județ atâția și atâția domni subrevizori, directori de școală și învățători distinși, cari cu nițică osteneală și bunăvoință ar putea să îndeplinească și lucrul acesta.

Apelez deci cu toată încrederea și nădejdea la dâșii, rugându-i ca să colaboreze cu câte ceva la revistă. Astăzi avem la ordine zilei atâtea și atâtea probleme importante, cari se pot așterne cu ușorință pe hârtie și trimise apoi la revistă ca să le publice. Prin colaborarea aceasta nu numai că și-ar câștiga și dâșii oare cari merite și recunoștiință, ci totodată s'ar face și revista mai variată și mai interesantă, plus că mi s'ar mai ușora și mie sarcina împreunăată cu redactarea ei.

Rog deci pe iubiții colegi ca pe viitor să acorde revistei și sprijinul moral pentrucă numai așa își vor fi făcut pe deplin datoria către dânsa.

La muncă dară, cu puteri unite!

Marian Sasu.

○○○○●○○○

Funerarii...

Inceput de Iarnă.

Ceriule pleacăți sufletul la cei ce plâng norii diafani de zăpadă și se înfioară de atâta frumusețe...

Ca un nesfârșit covor, presărat cu stele de argint s'așterne pe câmpia trudită mantia țesută din lacrimile înghețate ale ceriului...

Ca printr'o pânză de paianjen; fără încetare se scutură fulgii, ca himerele basmelor frumoase și în largul zării se pierd chiote de veselie...

Crengile pădurilor se pleacă umilite sub povara

scumpă și în cimitir chiparoșii în tristețea lor se frământă în monotonia unei îngropăciuni...

Codrul pare pustiit și în nopțile cu cer senin; urletul de sânge al fearilor se pierde în lungul șesurilor și trezește fiori de groază în sufletul celor cei ascultă...

Acesta este cântecul sinistru ce bate cu putere la poarta săracului...

Cel din urmă vis al cântecelor în agonie a îngropat alăta frumusețe și a stârnit atâta bucurie!..

Fulgilor, cădeți pentru veselia celor mulți și lăsați să plângă cei ce v'au oșteptat înfiorați...

Apelor, mai curgeți a lene, în curând crăeasa bolților fără margini, va așterne pe luciul vostru cristalin, pânză străvezie, albastră...

Codrilor! omorâți-vă cântările din urmă; și voi cei mici în fața lumii, cu lacrimi în ochi; căutați-vă un adăpost!..

Plânsete și bucurie; dați-vă mâna! iar cei ce stau între zidurile fericirii să-și uite de pribegii vremurilor grele...

Ceriule, pleacă-ți sufletul și ascultă durerea celor ce plâng lângă fierul rece al sobei!

Ioan Rațiu.

Din activitatea cercurilor culturale învățătoarești.

„Cercul cultural Ohaba“ și-a ținut ședința ultimă în comuna Berghin la 8 Noemvrie a. c. După serviciul divin a urmat lecția practică din istorie: „Dacii și Gofii“ la clasa IV. ținută de dl. inv. suplinitor Vasile Deac din localitate. Lecția s'a declarat de puțin reușită.

Ședința publică s'a început la orele 14, conferențiar dl. inv. suplinitor Simion Hodoș din comuna Straja. Dânsul a vorbit despre: „Foloasele învățaturii“. Au mai vorbit dnii Ion Patachi, paroch și Ion Rusan, președintele cercului despre: „Obligatorivitatea învățământului“.

Publicul prezent și-a arătat mulțumirile sale față de membrii cercului și aceste întocmiri culturale.

„Cercul cultural Roșia-Montană“ și-a ținut a doua ședință în comuna Vârtope la 21 Noemvrie a. c. Prezenți: dnii Eugen Tănase președinte, Sabin Tomuș secretar, Rudolf Boer, Teodor Nariță, Gheorghe Vădan și Melhior Văradi. Au lipsit moti-

vat: *Lucreția Tănase, Rozalia Székely, Valeria Cornea și Ieronym Pascu*, iar motivele absentării dlui *Alexandru Popescu* și dsoara *Elena Cioara* sunt necunoscute.

În ședința intimă a conferențiat dl. inv. S. Tomuș despre: „*Curiozitatea și stadiul pregătitor al dezvoltării morale*“. Conferința aceasta s'a declarat de foarte bine succasă. Dl inv. Gh. *Vădan* din localitate a ținut lecția practică: „*Verbul*“; lecția a fost bine reușită.

În ședința publică a conferențiat dl inv-preot *Teodor Narișă* din Corna despre: „*Lenea, risipa și minciuna*“. Și aceasta conferință a fost declarată de foarte bine reușită. Elevii școalei sub conducerea dlui inv. Gh. *Vădan* au cântat și recitat mai multe poezii frumoase. De închiere a vorbit dl președinte *Eugen Tănase*, arătând țăranilor rostul cercurilor culturale învățătorești.

Correspondent.

Cărți și reviste.

* Dr. I. Philippe și Dr. G. P. Boncour: „*Educația copiilor anormali*“ în românește de I. Mihălcescu. Editura „*Cartea Românească*“ București. Prețul 45 lei. Este o carte de neapărată trebuință, corpului didactic primar, conducătoarelor de grădini de copii, elevilor normalişti și seminarişti și tuturor educatorilor, în general.

* *Alexandru Giuglea*: Lămurirea „*Calendarului*“. O broșură scrisă pe înțelesul tuturor și apărută în No. 43 din biblioteca „*Cunostințe Folositoare*“ editată de *Cartea Românească*. Prețul 4 lei.

* *I Simionescu*: „*Calendarul Gospodarilor*“ pe anul 1926. Prețul 18 lei. Cuprinde multe lucruri bune și folositoare pentru țăranii noștri.

* „*Gazeta Școalei*“, Craiova No. 7—8. Din articolele din acest număr amintim pe al dlui *I. Dobrian* (Congresul învățătoresc dela Chișinău) în care vorbind de salarizarea învățătorimii între altele spune așa de respicat următoarele:

„Problema în sine este din nefericire și astăzi în așteptarea soluționării. De o fericită soluționare a ei, orice ar zice cei ce cred că prin represalii și polițism se pot rezolvi probleme așa de grave — atárnă și astăzi nu numai bunul mers al școalei, ci însăși bunul mers al dezvoltării statului.“

„Prin intrigi de tot felul — scrie undeva dl profesor *I. Nisipeanu* — prin semănarea discordiei, prin presiuni, amenințări și intimidări (guvernului) i se pare că a înfrânt mișcarea corpului primar. De fapt el s'a înfrânt numai pe el însuși. Corpul didactic va declara *fatalmente* altă grevă, mult mai periculoasă ca greva activă: *greva pasivă a muncii silnice fără entuziasm*. De gra-

vitatarea acestei greve nu-și pot da seama niște guvernați, partizani ai politiceii de struț, cari cred, că succesul unei guvernări constă în amânarea dificultăților a scadențelor semnate.

Chiar dacă guvernul, insuflețit cum e. de spiritul polițist până la paroxism, ar creea atâtea organe de control încât să egaleze cel puțin numărul școalelor, dacă nu chiar pe al învățătorilor și tot nu va putea *fabrica* în corpul didactic acel entuziasm aceea plăcere de muncă, *fără de care nu poate exista o școală*. Entuziasmul nu se fabrică cu biciul controlului, al presiunilor și intimidărilor. „*Entuziasmul nu se naște în sufletul torturat de grijile vieții zilnice*“.

La Aiudul de sus . . .

O sărbătoare.

În Duminica trecută un grup de tineri dela liceul românesc din Aiud, au poposit în satul nostru, aducându-ne în vorbele lor învățăturile propovăduite de dascălii lor.

Sala cea mare dela școala primară a fost coplesită de țărani, dornici de-a ști multe și în dulce frăție s'a început serbarea, una din cele mai frumoase din câte a avut satul nostru.

În cuvântul cel dintâiu Dl preot al comunei Gruia expune gândurile frumoase ale învățăceilor.

A urmat apoi un cor frumos, compus din copiii școalei din loc, sub conducerea învățătorului și în cântecul „Rugăciunii“ glasul lor dulce era ca un ciripit de pasări.

Conferința Dlui Ion, Rațiu elev al liceului „T. Maiorescu“ a fost ascultată cu evlavie, fiindcă în cuvinte de-un istoric patriot, a tălmăcit în câteva fraze întreaga istorie a neamului cu toate peripețiile lui dureroase. Țărani induioșați lacrimau, când elevul și copilul lor și-a încheat vorbirea prin cuvintele : „*Noi cei ce-am venit azi în mijlocul vostru, nu suntem nici străini, nici vânduși dușmanului ; suntem copiii opincei batjocorită în trecut, suntem copiii opincei, care a pus steagul biruinții pe templul ungurismului din B.-pesta*“.

Cuvântarea elevului C. Hagea a fost într'adevăr potrivită ; dând indicații țărănimii în viața socială și reliefând în linii generale „rolul culturii la țăran“.

De remarcate punctele de cor și orchestră executate de elevii liceului din Aiud ; cari au stărnit un viu entuziasm din sufletele celor ce ascultau.

Serbarea se încheie cu o frumoasă cuvântare a Dlui Prof. I. Salanțiu ; fiu al acestei comune ; conducător al tinerimii noastre

și un modest luptător pentru cultură. D-sa în termeni așa de frumoși, așa de gingași, a vorbit despre iubirea de Patrie, sădind în sufletele celor ce-l ascultau simburele sfânt al patriotismului

Corespondent.

Aviz.

Asociațiunea culturală „Astra” Sibiu, distribue, în cadrele sale bugetare, și pentru anul școl. 1925—26 : a) un număr oarecare de Abecedare pe seama neștiutorilor de carte adulți, lipsiți de mijloace, care vor să învețe în cursul acestui an școlar ; b) 30 premii de câte 2000 acelor preoți și învățători, care se vor distinge prin instruirea unui număr mai mare de analfabeți, indeosebi în vârstă de peste 18 ani, în cursuri aranjate anume pentru acest scop.

Constatarea succesului obținut în cetit, scris și socotit, în aceste cursuri, se face în modul următor :

1. La încheierea cursului se va face un examen în fața președintelui despărț. „Asociațiunii”, sau a președintelui cercului cultural al acesteia din comuna respectivă, care va fi public.

De dorit ar fi ca, după terminarea examenului, cei examinați să se producă și cu declamări și cântări.

2. Instructorul va face înainte de examen o consemnare a celor ce au fost înscriși la curs, dimpreună cu a celor ce au urmat cursul până la sfârșit. În această consemnare se va indica : a) numele elevului ; b) vârstă (bărbat-femeie) ; c) progresul general ce l'a obținut la examen (a învățat ; a cetit, a scris, a socoti, pe deplin sau numai în parte, a știut carte mai înainte etc).

3. Comitetul central pune gratuit la dispoziția fiecărui președinte de despărțământ sau de cerc cultural, care va prezida examenul câte 5 broșuri potrivite din biblioteca poporală, pentru premierea celor mai vrednici 5 elevi ai fiecărui curs.

Consemnarea sus arătată se va înainta după examen comitetului central, cu eventuala recomandare pentru premiere.

Vasile Goldiș,
președinte

Romul Simu
secretar.

Partea oficială.

Toate ordinile și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștientios de către cei vizați.

Către comitetele școlilor primare de stat din județ.

Cu ordinul nostru 234—1925 am decretat revista „Amicul Școliei” de organ oficial al Comitetului nostru școlar județean, obligând în același timp comitetele școlare ca s'o aboneze și achite anticipative abonamentul ei în suma de 150 lei anual. Revista s'a și trimis regulat săptămânal tuturor comitetelor noastre școlare. Cu toate aceste trei sferturi dintre comitetele școlare n'au trimis niciun ban până astăzi la revistă. Astfel avem o restanță considerabilă de abonamente, care se urcă la însemnata sumă de 10,000 lei. Situație aceasta nu se mai poate tolera. În urmare invităm pentru ulla ora pe toate comitetele școlare, cari sunt în restanță cu abonamentul ca să și-l achite fără amânare, căci în caz contrar vom fi siliți să luăm măsurile în consecință.

p. secretar,
Aug. Oceau

p. președinte,
M. Sasu

ȘTIRI.

* *Statele de plată de pe luna Decembrie se înaintează la Inspectoratul pentru ordonanțare fix în 5 l. c. În aceste state au fost luați absolut toți învățătorii cari funcționează. Cei ce din oarecare pricină n'au primit salariul pe Noembrie vor fi luați în state suplimentare. Credem, că de asta data salariile de pe Decembrie se vor primi de toți înainte de sfintele serbători.*

* Anunțăm și noi cu multă părere de rău moartea repentină a prietenului și colegului nostru iubit *Dr. Gheorghe Vill*, inspector școlar, întâmplată în Cluj la 20 Noembrie 1925. Fie-i partea cu dreptii.

* Concertul tenorului N. M. Creiveanu, anunțat în No. 28 al revistei noastre, a avut loc numai în seara zilei de 28 Noembrie a. c. Programul compus în mare

parte din doine românești din diferite ținuturi, a fost executat cu multă artă. Tinerul artist a cântat cu atâta foc și simțire încât s'a putut întrevedea în dânsul promisiunea de-un viitor cu perspective frumoase. Păcat însă, că a fost ascultat de un public foarte restrâns.

* Despărțământul Aiud al „Astrei” cu concursul societății „Extensiunea Universitară” din Cluj și-a început în seara zilei de 29 Noembrie a. c. seria conferințelor sale. A conferențiat dl. Prof. univ. *P. Grim* din Cluj despre „Literatura engleză și sufletul poporului englez”. A fost o conferință frumoasă, interesantă și instructivă pentru care i s'a făcut dlui profesor Grim furtunoase ovații din partea celor prezenți, cari l'au ascultat până la fine cu multă plăcere și atențiune.

Tablou

de conferințele ce se vor ține pe raza cercului cultural „Ocna Sibiului” în cursul anului școlar 1925—1296.

1. Șoroștin, 18 Oct. 1925. Ședință intimă: *Lecție practică de scris-celît* de N. Tomuța. Fixarea programului de conferințe pe întreg anul. Ședință publică: *Indrumarea fiilor de săteni spre școalele practice* de M. Bibu. *Cultura pomilor* de T. Haba.

2. Alămor 21 Noemv. 1925. Ședință intimă: *Lecția practică* de Cornelia Popa. *Cursurile de adulți* de T. Sârbu. Ședință publică: *Frumusețile și bogățiile țării* de Ștefan Moroian. *Din povestea neamului de Anuța Cinezan*. *Indrumarea sătenilor spre meserii* de D. Răulea.

3. Mândra, 6 Dec. 1925. Ședință intimă: *Lecție practică* de N. Vinerean *Corectarea temelor* de D. Răulea. Ședință publică: *Alcoolismul* de T. Haba. *Păstrarea obiceiurilor și portului strămoșesc* de un învățător din Alămor. *Obligaivitatea scolară* de M. Bibu.

4. Loamneș, a doua Duminecă din Ianuarie 1926. Ședință intimă: *Lecție practică* de N. Geleriu. *Din problemele educației moderne, recenzie* de V. Petrescu. Ședință publică: *Supunerea și respectul față de autorități* de P. Sârbu. *Educația femeii* de C. Butnariu. *cum și cu ce să ne hrănim* de N. Vinerean.

5. Ocna Sibiului, a doua Duminecă din Februarie 1926. Ședință intimă: *Lecție practică*. de P. Mușa. *Școala activă* de Șt. Moroianu. Ședință publică: *Căminele culturale* de D. Mărginean. *Din povestea neamului* de V. Petrescu *Importanța sărbătorilor naționale* de I. Chioaru.

6. Armeni, a doua Duminecă din Martie 1926. Ședință intimă: *Lecție practică* de Șt. Moroianu. *Recenzie: Aspecte din civilizația engleză* de M. Bibu. Ședință publică: *Din frumusețile și bogățiile țării* de V. Petrescu. *Din pomicultură* de Gh. Henteș. *Prietenii și dușmanii grădinilor* de S. Radu.

7. Bogatu, a doua Duminecă din Aprilie 1926. Ședință intimă: *Lecție practică* de D. Răulea. *Cultivarea sentimentului religios* de N. Vinerean Ședință publică: *Foloasele învățaturii* de D. Mărginean. *Cooperafia* de N. Tomuța. *Frumusețile și bogățiile țării* de N. Geleriu Președinte: Miron Bibu. Secretar: Mărginean.

Elevii noștri.

Învățătorul: Ei, Ionică poți tu să-mi spui ce este o fabulă?

Elevul: O fabulă este, când... unde... dacă, de exemplu, întreabă ceva un măgar pe o vulpe. *Calend. „Amicul Poporului”.*